

Zoologický průzkum PP U Císařské studánky

zpracoval:
Filip Laštovic
V Zahradách 464
Dobruška 51801
filip.endula@seznam.cz
duben 2024

1) Popis lokality:

PP U Císařské studánky

Zbytek starého smíšeného porostu s letitými buky na pleistocénních štěrkopíscích v Holické vyvýšenině s pomníčkem lesníků a s nedalekou studánkou byl vyhlášen roku 1933 jako zvláště chráněné území - přírodní památka U Císařské studánky. Hlavním cílem tohoto území je zachovat přirozené procesy v přírodě blízkém lesním ekosystému na daném stanovišti a zajistit obnovu, dospělost a stádium rozpadu dřevin s přirozenou mozaikou původních dřevin v různém stádiu života, což se významně odlišuje od okolních intenzivně využívaných lesů.

Katastrální území je město Hradec Králové. Nadmořská výška se pohybuje od 272–278 m n. m.

Rozloha chráněného území je pouze 1,15 ha. Lokalita je rovněž hojně využívaná návštěvníky a turisty především z Hradce Králové.

2) Úvodní a metodické poznámky

Terénní průzkum maloplošného chráněného území PP U Císařské studánky byl prováděn v roce 2023 v období červen – říjen a v roce 2024 v období duben. Celkem bylo provedeno 5 cca hodinových návštěv.

Při průzkumu jsem použil několik terénních metod k získání informací o výskytu obratlovců na daném území:

- 1) přímé vidění druhů
- 2) dohledávání druhů pomocí triedru
- 3) rozpoznávání druhů na základě slyšených hlasových projevů
- 4) lákání ptáků pomocí hlasové nahrávky daného druhu
- 5) nalezení pobytových znaků (hnízda, nory, peří, vývržky, exkrementy, stopy, nocležiště, tesané dutiny, zbytky potravy nebo části mrtvých jedinců apod.)
- 6) nafocení nebo natočení druhů pomocí fotoaparátu

Výskyt ptáků byl definován pomocí kategorií hnízdního výskytu (viz tab.1), které byly použity pro období od 1.4. do 31.7. a jsou uvedeny v přehledu druhů ptáků zjištěných během průzkumu (ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V., HUDEC K., 2006).

3) Tab.1. Kategorie hnízdního výskytu ptáků podle stanovení Evropského výboru pro sestavení atlasu hnízdního výskytu ptáků

Stupně průkaznosti:

A=předpokládané hnízdění

B=možné hnízdění

C=pravděpodobné hnízdění

D=prokázané hnízdění

Stupeň Kategorie

A	0	Druh pozorovaný v době hnízdění
B	1	Druh pozorovaný v době hnízdění a ve vhodném hnízdním prostředí.
B	2	Pozorování zpívajícího samce (či samců) anebo zaslechnutí hlasů souvisejících s hnízděním v hnízdním období.
C	3	Pár (samec, samice) pozorovaný ve vhodném hnízdním prostředí.
C	4	Stálý okrsek předpokládaný na základě pozorovaného teritoriálního chování (např. zahánění soků, zpěv apod.) na témž stanovišti nejméně dvakrát v odstupu 1 týdne.

<u>Stupeň</u>	<u>Kategorie</u>	
C	5	Pozorování toku a imponování nebo páření.
C	6	Hledání pravděpodobných hnízdišť.
C	7	Vzrušené chování a varování starých ptáků nejspíše v blízkosti hnízda či mlád'at
C	8	Přítomnost hnízdních nažin u chycených starých ptáků.
C	9	Staří ptáci pozorování při stavbě hnízda nebo dlabání hnízdní dutiny.
D	10	Odpoutávání pozornosti od hnízda nebo mlád'at a předstírání zranění.
D	11	Nález použitého hnízda, obydlené ho či opuštěného během pozorování, se zbytky vaječných skořápek.
D	12	Nález čerstvě vylétaných mlád'at (u krmivých) nebo mlád'at v prachovém opeření (u nekrmivých)
D	13	Pozorování starých přilétajících či odlétajících z hnízdiště za okolností, které nasvědčují přítomnosti obsazeného hnízda (včetně vysoko umístěných hnízd nebo hnízdních dutin, do nichž není vidět), pozorování starých ptáků vysezujících snůšky.
D	14	Pozorování starých při odnášení trusu od hnízda nebo přinášení potravy mlád'atům.
D	15	Nález hnízda s vejci.
D	16	Nález hnízda s mlád'aty (viděnými nebo slyšenými).

Poznámky k Tab.1:

Za hnízdní období považujeme dobu od 1.4. do 31.7. Není ale nutné omezovat se ve všech případech na toto období, poněvadž např. sovy hnízdí často už dříve a mnozí pěvci, vodní ptáci a holubi mohou, ať normálně nebo při náhradních snůškách, klást vejce a vyvádět mláďata i v srpnu. Křivka ostatně může hnízdit i uprostřed zimy.

4) Seznam zaznamenaných druhů obratlovců v PP U Císařské studánky a v jeho blízkém okolí:

celkem 30 druhů ptáků, 4 druhy savců, 2 druhy plazů, 1 druh obojživelníka

Z toho seznamu v kategorii Zvláště chráněných dle zákona č. 114/92 Sb. a jeho prováděcí vyhlášky MŽP č. 395/92 Sb.

silně ohrožený druh (SO):

2 druhy plazů:

ještěrka obecná (*Lacerta agilis*)

slepýš křehký (*Anguis fragilis*)

ohrožený druh (O):

1 druh savce:

veverka obecná (*Sciurus vulgaris*)

2 druhy ptáků:

krkavec velký (*Corvus corax*)

strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*)

1 druh obojživelníka:

ropucha obecná (*Bufo bufo*)

5) Přehled všech druhů obratlovců zjištěných během průzkumů v PP U Císařské studánky a v jejím nejbližším okolí (s uvedením kategorie hnízdního výskytu dle tab.1, pokud byl druh zjištěn v příslušném období) a s uvedeným nálezcem a obdobím monitoringu.

(FL) – nálezce Filip Laštovic (2023 - 2024), (IT) – nálezce Ing. Ivan Tláskal (2014), (BM) – nálezce Blanka Mikátová (2014)

holub hřivnáč (*Columba palumbus*) B 1 (FL) (IT)

Je to náš největší divoký holub. Hnízdí v různých druzích lesů. Dnes běžný i ve městech v parcích a větších zahradách. Jeho potrava je výhradně rostlinná od lístků bylin, květů, pupenů a plodů stromů po semena obilovin, výjimečně i hmyz.

V PP U Císařské studánky byl zaznamenán několikrát jak vizuálně, tak akusticky při zpěvu. Je možné, že zde i hnízdí vysoko v korunách stromů.

datel černý (*Dryocopus martius*) A 0 (FL) (IT)

Je to náš největší šplhavec s černým zabarvením peří, samec má červené temeno hlavy. Osídluje především větší komplexy lesů. K hnízdění preferuje staré vzrostlé buky.

V PP U Císařské studánky byly několikrát nalezeny pobytové znaky po datlovi černém v podobě dutin ve stromech a třísky u paty stromů a pařezů, kde hledal svou potravu (dřevokazný hmyz). Pravděpodobně zde nehnízdí, ale navštěvuje tuto lokalitu. Nejbližší současné zaznamenané aktivní datlí hnízdo je v buku cca 1300 m od PP U Císařské studánky (50.1715578N, 15.8969525E) (25.4.2024, Ing. Petr Háp).

strakapoud velký (*Dendrocopos major*) B 1 (FL) (IT)

Je to náš nejhojnější šplhavec. Je černobíle strakatý, samec má červené temeno. Vyskytuje se běžně v lesích. V jeho potravě převažují malí bezobratlí živočichové, občas plení i hnízda jiných ptáků. Přes zimu, kdy je živočišné stravy nedostatek, požírá zejména různé plody. Hnízdí v dutinách stromů, které si sám hloubí ve ztrouchnivělých stromech.

V PP U Císařské studánky byl několikrát spatřen i akusticky zaznamenan. Také byly nalezeny jeho již staré hnízdní dutiny nebo tesané díry ve stromech, kde hledal potravu. Rovněž se našly od něho opracované smrkové šišky.

strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*) B 2 (FL)

Vzácnější šplhavec, který se od podobného strakapouda velkého liší hlavně červeným temenem, jinou kresbou hlavy, světlejšími spodními ocasioními krovkami a šedým pruhováním na bocích těla. Žije převážně v listnatých lesích, hlavně pak v lužních a také ve smíšených lesích, velkých sadech a parcích s převahou starých stromů. Hnízdí v dutinách stromů, které si sám hloubí v kmenech, obvykle ve výšce 5–10 m nad zemí. Živí se převážně členovci, obzvláště pak hmyzem a mravenci, v malé míře též plody, semeny či mízou.

V PP U Císařské studánky byl zaznamenan 23.10.2023, jak poletuje po stromech a zobákem tluče do větví a kmenů stromů. Není vyloučeno, že by zde i hnízdil. Vzrostlé a přirozeně se rozpadající stromy (zvláště buky) jsou jím často navštěvované. Nachází zde množství potravy.

žluna zelená (*Picus viridis*) B 2 (FL)

Má olivově zelený hřbet, bělavou spodní část těla se zeleným a žlutým odstínem na ocase a červené temeno. Žluna zelená celoročně obývá světlé (řídké) listnaté i smíšené lesy, zahrady a ovocné sady i větší parky ve městech s dostatečným porostem starých. Šplhá po stromech, ale často poskakuje po zemi, kam slétává za potravou. Hnízdí v dutinách stromů, které vytesává v trouchnivém kmeni stromu. Hlavní složku potravy tvoří mravenci, i jiný hmyz, také naklovává kůru až na lýko a olizuje mízu.

V PP U Císařské studánky byla žluna zelená zaznamenána jak akusticky, tak vizuálně. Není vyloučeno, že by zde mohla i zahrnízdit.

pěvuška modrá (*Prunella modularis*) B 2 (IT)

Je to pták velikosti vrabce. Svrchu je hnědá, tmavě čárkovaná, hlavu a hrud' má modrošedou. Žije velmi skrytě, nápadní bývají pouze zpívající samci. Hnízdí hlavně ve světlých jehličnatých nebo smíšených, méně i listnatých lesích, parcích a zahradách s vyvinutým keřovým patrem a na vřesovištích. Hnízdo z mechu, tenkých větviček a suchých trav, vystlané jemnými travinami a srstí, staví obvykle dobře ukryté v hustých keřích nebo na jehličnatých stromech. Potravou jsou hmyz a pavouci, na podzim a v zimě bobule a semena.

V PP U Císařské studánky byla pěvuška modrá zaznamenána akusticky. Není vyloučeno, že by zde mohla i na vhodných místech zahrnízdit.

drozd zpěvný (*Turdus philomelos*) B 2 (FL) (IT)

Patří do pěvců, je menší než kos černý a má hnědě kropenaté břicho. Vyskytuje se v lesích všech druhů, v doprovodné zeleni, v porostech kolem vodotečí, v parcích i městech. Hnízdí na stromech i keřích. Živí se převážně žížalami, měkkýši a hmyzem.

V PP U Císařské studánky byl zaznamenán pravidelně v jarních a letních návštěvách především akusticky při jeho zpěvu, ale byl i spatřen nebo bylo nalezeno jeho peří. Pravděpodobně zde i hnízdí.

drozd brávník (*Turdus viscivorus*) B 2 (IT)

Je to největší pták z čeledi drozdovitých, shora olivově hnědý, celá spodina smetanově bílá s velkými tmavými skvrnami. Hnízdí ve větších lesních komplexech převážně jehličnatých. Za potravou zalétá i na pole. Je všežravý, v jeho potravě se objevují především drobní bezobratlí, ale požírá také bobule, zejména jmelí bílé, jehož semena nejsou schopna vzklíčit bez průchodu ptačím trávicím traktem.

V PP U Císařské studánky byl drozd brávník zaznamenán akusticky. Hnízdění není vyloučené.

králíček obecný (*Regulus regulus*) B 1 (FL) (IT)

Je to nejmenší evropský pták. Má kulovité tělo, krátký ocas a tenký špičatý zobák. Dospělý jedinec má olivově zelené zbarvení se světlou spodní stranou těla a dvěma bílými a jednou černou příčnou páskou na křídlech. Samec má živě oranžové, černě orámované temeno. Přes léto se zdržuje v jehličnatých, především smrkových lesích, často se objevuje i v zahradách a městských parcích s dostatečným porostem jehličnatých dřevin. Především v zimním období jej můžeme vzácněji objevit i ve smíšených lesích. Hlavně na smrku staví hluboké, téměř uzavřené hnízdo. Živí se malými bezobratlými (mšice a chvostokoci, menší hmyz, jeho larvy, pavouci).

V PP U Císařské studánky byl zaznamenán akusticky i vizuálně. Hnízdění je zde pravděpodobné.

králíček ohnivý (*Regulus ignicapilla*) B 2 (FL)

Je to drobný pták se zeleným hřbetem, černobílými křídly, světlým břichem a má hlavu s nápadným bílým pruhem nad okem a černým temenem. Žije v horských a podhorských jehličnatých, především smrkových lesích. Za tahu se často objevuje i ve smíšených a listnatých lesích. Živí se drobným hmyzem, jeho larvami a semeny jehličnatých dřevin.

V PP U Císařské studánky byl zaznamenán akusticky i vizuálně. Hnízdění je zde pravděpodobné.

budníček menší (*Phylloscopus collybita*) B 2 (FL) (IT)

Malý pěvec s olivově hnědým zabarvením vyhledává především světlé listnaté a smíšené lesy se středně hustým keřovým patrem, často se vyskytuje také v městských parcích a zahradách. Hnízdo si staví v husté trávě na zemi nebo v křoví.

V PP U Císařské studánky byla akustická přítomnost budníčka menšího zaznamenána vícekrát během sezóny. Je pravděpodobné, že v okrajových částech lesa může hnízdit.

rehek zahradní (*Phoenicurus phoenicurus*) C 5 (FL)

Jedná se o malého štíhlého pěvce. Opeření je u obou pohlaví odlišné; samec se pozná podle bílého čela, černého hrdla a oranžovočervené hrudi, zatímco samice je nenápadně šedohnědá. Oba mají rezavočervený ocas, kterým často kmitají.

Rehek zahradní je hmyzožravým pěvcem, který k životu preferuje světlé listnaté lesy a další podobná stanoviště, včetně parků, sadů a zahrad. K hnízdění využívá především stromové dutiny a polodutiny, Jeho potravou je hmyz a pavouci, drobní plži, žížaly, červi a korýši. Na podzim a v zimě se živí menšími plody (jalovec, tis, jeřáb, ostružiník, loubinec apod.).

V PP U Císařské studánky byl akusticky i vizuálně zaznamenán. Není vyloučeno, že by zde mohl i zahrnout.

křivka obecná (*Loxia curvirostra*) A 0 (IT)

Je to nápadný pták, mírně větší než vrabec, se silně stavěným tělem, nápadně krátkým ocasem a charakteristickým zakřiveným zobákem s překříženými špičkami. Samec je cihlově červený s hnědými křídly a ocasem. Samice je méně nápadná, nejčastěji olivově žlutozelená s křídly a ocasem stejně zbarvenými jako samec. Je typickým semenožravcem, který požírá výhradně semena především smrků, modřínů a borovic. Dobře ukryté hnízdo si staví nejčastěji na smrcích ve výšce 4 až 5 m. Oblast hnízdění, početnost i doba výskytu ve střední Evropě se každoročně mění v závislosti na úrodě semen.

V PP U Císařské studánky byla akusticky i vizuálně zaznamenána. Pravděpodobně zde nehnízdí.

sýkora lužní (*Poecile montanus*) B 2 (FL)

Menší sýkora, s poměrně velkou hlavou a silnou šíjí. Opeření je převážně šedohnědé a špinavě bílé, s matně černou čepičkou a skvrnou pod zobákem. Rozšíření je mozaikovitě, spíše v nížinách podél velkých vodních toků. Hnízdí v bažinatých lužních lesích či pobřežních porostech s břízami, olšemi, topoly a vrbami, ve vlhčích smíšených a jehličnatých lesích. Hnízdo staví oba ptáci v dutině stromu, kterou zpravidla sami vytesávají ve ztrouchnivělém dřevě, zřídka může hnízdit i v budce. Na jaře a v létě se živí hlavně hmyzem a pavouky, na podzim a v zimě bobulemi a semeny. Na zimu si vytváří zásoby potravy, které ukrývá mezi lišejníky, za kůrou apod.

V PP U Císařské studánky byla akusticky i vizuálně zaznamenána. Hnízdění zde není vyloučeno.

sýkora parukářka (*Lophophanes cristatus*) B 2 (FL)

Tato sýkora o něco menší než vrabec. Její vzhled je zcela nezaměnitelný - , na hlavě má výraznou chocholku. Svrchní strana těla je hnědá, od černobílé hlavy jasně oddělená tmavým pruhem, který pokračuje až pod zobák, kde přechází do velké podélné skvrny. Spodina těla je hnědobílá a končetiny, zobák i oči tmavé. Obě pohlaví jsou si přitom velmi podobná. Je stálá a vázaná především na jehličnaté lesy, může se však vyskytovat také v lesích smíšených či v parcích a zahradách s porosty jehličnanů. Hnízdí v dutinách stromů, které sama buduje ve ztrouchnivělém dřevě. Občas využívá také budky. V létě se v její potravě objevují převážně malí bezobratlí, včetně členovců, hmyzu, jeho larev a pavouků, zatímco v zimě se živí semeny.

V PP U Císařské studánky byla akusticky i vizuálně zaznamenána. Hnízdění zde není vyloučeno.

sýkora uhelníček (*Parus ater*) B 1 (FL) (IT)

Je to menší druh lesní sýkory. Dává přednost jehličnatým lesům, ale může se vyskytovat i ve smíšených. Hnízdí v dutinách stromů, ale i v pařezech a zemních děrách. Hřbet je tmavošedý s modrým nádechem, spodní strana bělavá se žlutým nádechem. Její potrava je hmyz (stejnokřídlí, motýli a další hmyz, také semena).

V PP U Císařské studánky jsem jej zaznamenal akusticky vysoko v korunách stromů. Je možné, že zde i hnízdí.

sýkora babka (*Parus palustris*) B 2 (FL)

Je to menší sýkora, svrchu šedohnědá, naspodu světlá. Má černou lesklou čepičku a na hrdle malou černou skvrnu. Obývá světlé listnaté a smíšené lesy s hustým podrostem a bývá i ve větších parcích a zahradách. Hnízdí v dutinách stromů, i v pařezech. Její potravou jsou převážně pavouci a hmyz, ale také semena.

V PP U Císařské studánky jsem ji zaznamenal jednak vizuálně a také akusticky. Rovněž byla přilákána na přehrávku jejího zpěvu. Je pravděpodobné, že zde hnízdí.

sýkora modřinka (*Cyanistes caeruleus*) B 2 (FL) (IT)

Je to běžný druh sýkory. Na temeni má modrou, bíle lemovanou čepičku. Hřbet je zelený s nádechem do modra. Letky má modré. Při hnízdění v různých dutinách (přírodních i umělých) dává přednost světlým lesům – listnatým i smíšeným. Nevyhýbá se ani blízkosti člověka (zahrady, sady, parky apod.) Živí se nejrůznějším hmyzem ze stromů a semeny.

V PP U Císařské studánky byla zaznamenána vícekrát. Hnízdění zde jistě probíhá.

sýkora koňadra (*Parus major*) B 2 (FL) (IT)

Je to naše nejběžnější a největší sýkora s černou barvou na hlavě a žlutým břichem. V ČR hnízdí početně na celém území. Vyhledává zvláště listnaté a smíšené lesy, žije i v jehličnatých porostech, remízcích, sadech, zahradách, parcích i v zeleni vnitřní městské zástavby. Přirozeně hnízdí v dutinách stromů, ovšem i na řadě jiných míst. Složení potravy sýkory koňadry je sezónně proměnlivé. Na jaře a v létě v něm převažuje živočišná složka, kterou tvoří hlavně hmyz, později různá semena.

V PP U Císařské studánky byla sýkora koňadra mnohokrát zaznamenána, jak vizuálně, tak akusticky. Vícekrát byly pozorovány rodiči krmená mláďata, ale bylo zaznamenáno i mládě mrtvé. Jistě zde hnízdí.

mlynařík dlouhoocasý (*Aegithalos caudatus*) B 1 (FL)

Je to malý druh pěvce, má zavalité tělo a nápadně dlouhý stupňovitý ocas. Svrchu je převážně černý s vínovým zbarvením na hřbetě, spodinu má bílou, šedou nebo narůžovělou, zobák, oči i končetiny tmavé a ocas taktéž černý s výraznými bílými vnějšími okraji. Ve střední Evropě žije nejhojněji ve světlých vlhkých listnatých nebo smíšených lesích s hustým podrostem. Zvláště v zimě se pak často vyskytuje také v parcích a zahradách. Hnízdo stavějí oba dospělí ptáci, a to u kmenů nebo ve větvích stromů či keřů, obvykle ve výšce 1,5–6 m. Postaveno je zejména z mechů, lišejníků a pavučin, ale také z perí, vlny nebo srsti. Živí se zejména hmyzem a pavouky, na jaře požírá též mladé pupeny a různé plody.

V PP U Císařské studánky byl mlynařík dlouhoocasý zaznamenán v hejnu, vizuálně, tak akusticky. Hnízdění zde není vyloučeno.

brhlík lesní (*Sitta europaea*) C 3 (FL) (IT)

Je to malý druh pěvce. Má zavalité tělo, krátké končetiny a ocas, velkou hlavu a šídlovitý zobák. Vrch hlavy a těla je šedomodrý, letky jsou tmavé. Má černý pruh, který se táhne od kořene zobáku přes oko až k týlu. Zdržuje se převážně v listnatých a smíšených lesích se starými stromy, běžný je však také v zahradách a městských parcích. Potravu, kterou tvoří zejména drobný hmyz, vyhledává ve škvírách v kůře. V zimě se živí hlavně semeny.

V PP U Císařské studánky byl monitorován mnohokrát, jak vizuálně, tak akusticky. Jistě zde hnízdí.

šoupálek krátkoprstý (*Certhia brachydactyla*) B 1 (FL) (IT)

Je to menší, štíhlý pták, který je svrchu hnědavý a spodní stranu má bílou. Jeho zobák je nápadně obloukovitý a tenký. Při svém šplhání hledá v kůře stromů hmyz. Vyskytuje se nejvíce v nížinných oblastech. Obývá listnaté nebo smíšené lesy, vyskytuje se také v parcích a zahradách. Od šoupálka dlouhoprstého se liší ve vizuálních detailech a ve zpěvu.

V PP U Císařské studánky jsem jej přilákal pomocí nahrávky jeho zpěvu. Pravděpodobně zde hnízdí.

pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*) B 2 (FL) (IT)

Je to hojnější druh pěvce. Její zabarvení je pestré od šedomodré, vínově červené, kaštanově hnědé a bílé. Výskyt je ve všech typech lesa, zahradách, alejích, remízích apod. Živí se semeny a hmyzem.

V PP U Císařské studánky byla pozorována. Byla zde i akusticky zaznamenána. Je pravděpodobné, že zde hnízdí v mechovém hnízdě na větvích stromů.

kos černý (*Turdus merula*) B 2 (FL)

Je to středně velký pěvec, samec má černé peří a samice je tmavě hnědá. Původně dříve jen lesní pták, dnes hnízdí hojně i v blízkosti lidských sídel, v parcích apod. Živí se hmyzem, žížalami, bobulemi a semeny.

V PP U Císařské studánky byl kos černý zaznamenán vícekrát vizuálně i akusticky. Pravděpodobně zde kosi černí hnízdí.

sojka obecná (*Garrulus glandarius*) B 2 (FL)

Je běžný pták velikosti hrdličky. Zbarvení těla je narudle šedohnědé. Na křídlech má modročerná pírka. Žije od nížin do hor ve všech typech lesů a zavítává i do městských parků a zahrad. Hnízdo si staví na větvích stromů. Živí se především rostlinnou stravou (žaludy a bukvicemi, různými bobulemi a semeny. Živočišnou stravu tvoří především větší bezobratlí, částečně i malí obratlovci.

V PP U Císařské studánky byla přítomnost sojky obecné potvrzena vizuálně, tak i akusticky. Nachází zde svou potravu a není vyloučeno, že zde i může hnízdit.

střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*) B 2 (FL)

Je to drobný hnědý pěvec s malým vztyčeným ocáskem. Má rád vlhké smíšené nebo listnaté lesy, parky, husté břehové porosty, kde si staví svá kulovitá hnízda. Jeho potrava je především tvořena hmyzem.

V PP U Císařské studánky byla zaznamenána přítomnost střízlíka obecného vizuálně i akusticky v nižších partiích lesa. Hnízdění je zde pravděpodobné.

krkavec velký (*Corvus corax*) A 0 (FL)

Náš největší pěvec velikosti káněte s kovově černým zabarvením a silným zobákem. Je to všežravec (drobní obratlovci, ptačí vejce, mláďata, semena rostlin a mršiny).

Vyskytuje se v lesnatých částech našeho území, kde hnízdí vysoko ve větvích na stromech nebo na skalách.

V PP U Císařské studánky krkavec velký nehnízdí, ale občas je v jeho nejbližším okolí pozorován při svém hlasitém přeletu, někdy i v páru.

káně lesní (*Buteo buteo*) B 1 (FL)

Je to středně velký druh dravce z čeledi jestřábovitých. V Evropě je káně lesní nejhojnějším dravcem. Svrchu je pták zbarven jednolitě, často hnědě, zatímco spodinu těla mívá světlejší a alespoň částečně pruhovanou. Rozměrné hnízdo z větví buduje zpravidla vysoko v koruně stromu v lesích. Za potravou zalétává na otevřená prostranství, (pole, louky nebo pastviny), často vysedává také u silnic. Potravu káně lesní tvoří převážně malí savci (hlavně hraboš polní). Požírá také ptáky (většinou mladé jedince), plazy (ještěrky, hady), červy, obojživelníky (většinou žáby) a ryby, konkrétně mrtvé nebo umírající jedince.

V PP U Císařské studánky byla káně lesní zaznamenána při přeletu a ve vzdálenosti asi 20 m od PP i v klidné pozici na větvi buku. Také bylo nalezeno v severozápadní části PP velké hnízdo v průměru asi 50 cm na borovici, cca 15 m vysoko asi 1,5 m od kmene na větvích. Bohužel nebylo potvrzeno, jestli je hnízdo obsazeno a nebylo zjištěno, kdo jej využívá. Je předpoklad, že by káně lesní mohlo toto území využívat k hnízdění za předpokladu, že zde nebude probíhat těžba a bude zde klidový režim.

pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*) A 0 (IT)

Je to u nás nejhojnější pěnice, dorůstá velikosti vrabce a žije ve všech typech lesa, v parcích, remízcích, hájích apod. Samec má černou čepičku, samice hnědou. Hřbet je hnědošedý. Živí se hmyzem i bobulemi.

V PP U Císařské studánky byla vícekrát akusticky zaznamenána v době hnízdění. Pravděpodobně zde může v okrajových částech PP i hnízdit v menších porostech.

červenka obecná (*Erithacus rubecula*) B 2 (IT)

Je to malý druh ptáka z čeledi lejskovitých, s velkou rezavočervenou náprsenkou na tváři a hrudi. Vyskytuje se v lesích i houštinách, v parcích a zahradách poblíž lidských sídel, přičemž dává přednost stinným místům v blízkosti vody. Živí se hmyzem a dalšími bezobratlými, které hledá převážně na zemi nebo v přízemní vegetaci. Přímo na zemi nebo nízko nad ní bývá umístěno také nenápadné miskovité hnízdo.

V PP U Císařské studánky byla červenka zaznamenaná vizuálně. Tento pták se v přírodě může chovat velmi nenápadně, proto i případné hnízdění je možné, ale nebylo zaznamenáno.

prase divoké (*Sus scrofa*) (FL)

Velký sudokopytník s větší hlavou a černými hustými štětinami. Je všežravec (nejrůznější lesní plody, kořínky, hlízy, hmyz, kulturní plodiny, menší obratlovci, mršiny atd.) Zdržuje se v lesích všech typů s bohatým podrostem a vlhkou půdou a také v polní krajině.

V PP U Císařské studánky byly zaznamenány pobytové znaky v podobě trusu, rozrytých ploch v hrabance po vyhledávání bukvic a stop v měkké půdě.

srnec obecný (*Capreolus capreolus*) (FL)

Patří k hojně rozšířeným sudokopytníkům. Srnec obecný žije v lesích, za soumraku, často navštěvuje zemědělskou krajinu a proniká až na okraje měst. Živí se zejména nejrůznějšími bylinami, pupeny a listy stromů, občas požírá také různé plody.

V PP U Císařské studánky i v jeho blízkém okolí byly nalezeny pobytové znaky (vyčištěné plochy na nocování, okusy na mladých stromech, kapradinách a dalších rostlinách, též stopy v lesní půdě). Také byla srna přímo pozorována v PP při hledání potravy.

veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) (FL)

Patří mezi stromové hlodavce s denní aktivitou. Vyskytuje se ve všech typech lesů, v parcích a zahradách s vyššími stromy. Její potravou jsou různé plody a pupeny stromů, ptačí vejce, houby a další.

V PP U Císařské studánky byly nalezeny její pobytové znaky v podobě okousaných šišek. Její hnízdo nebylo nalezeno, ale mohlo být přehlédnuté např. v dutině stromu.

kuna skalní (*Martes foina*) (FL)

Patří do lasicovitých šelem s šedohnědou srstí a bílou náprsenkou. Její biotop bývá listnatý vzrostlý les, křovinatá a skalnatá krajina. Využívá i lidmi přetvořená stanoviště (lomy, lesní holiny, opuštěné budovy). Její potrava je rozličná od menších živočichů (hlodavců, ptáků, plazů a hmyzu po rostlinnou - různé plody).

V PP U Císařské studánky byly zaznamenány pouze pobytové znaky v podobě trusu, které svědčí o výskytu této šelmy.

norník rudý (*Clethrionomys glareolus*) (FL)

Je to jeden z našich nejběžnějších malých savců. Má typické červenorezavé zabarvení na hřbetě. Břicho má světlé. Nejhojnější je v listnatých a smíšených lesích, v křovinách a polních remízcích. Hnízdo z mechu a listů si obvykle staví v kořenech stromů, mezi kameny na zemi. Potrava se skládá ze semen, semenáčků stromů a lesních plodů včetně hub. Živí se také hmyzem.

V PP U Císařské studánky byl přímo pozorován, když pobíhal kolem své nory v blízkosti pařezu. Nejspíš zde také hnízdí.

ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) (FL)

Žije v různých typech prostředí, především na loukách, vřesovištích, křovinatých oblastech, stepích, podhorských oblastech a v otevřených lesích. V jídelníčku ještěrky obecné lze najít menší hmyz (mouchy, brouky), dále pavouky, červy, plže a pozemní korýše (svinky). Menší kořist rovnou polyká. Ještěrka loví především ve slunných dnech a dokáže ulovit i letící kořist. Samice naklade do vyhloubené jamky v písku, mechu, hlíně či suché trávě 3–15 kožovitých měkkých vajíček.

V PP U Císařské studánky zvláště na jejím osluněném okraji a na lesních cestách byla vícekrát zaznamenána ještěrka obecná, která zde může nacházet hmyz jako potravu a množství úkrytů v rozpadajícím se dřevě.

slepýš křehký (*Anguis fragilis*) (BM)

Jedná se o beznohou ještěrku s celkovou délkou 30 cm. Má malou hlavu, která je neoddělená od trupu. Zbarven je nenápadně hnědě s tmavými pruhy. Vyskytuje se v lesích na pasekách, v křovinatých stráních i na loukách od nížin až do horských poloh. Slepýši žijí skrytě, přes den se ukrývají pod kameny, v pařezech, pod listím a teprve za soumraku vylézají ven. Objevují se zejména po dešti, kdy na zemi pátrají po žížalách, slimácích, různých členovcích, larvách hmyzu apod.

V PP U Císařské studánky byl slepýš křehký zaznamenán vizuálně v úkrytu pod rozpadajícím se dřevem.

ropucha obecná (Bufo bufo) (BM)

Je to jeden z našich nejběžnějších obojživelníků. Tělo má zavalité. Její hnědá kůže je výrazně bradavičnatá. Obývá převážně lesnatou krajinu s převahou listnáčů. V jehličnatých lesích se vyskytuje mnohem méně. Jejím stanovištěm mohou být ale také zahrady, lidská sídla, louky, nelesní krajina... Své zimní úkryty nalézají v zemních dírách, pod pařezy, pod listím či v norách krtků nebo hlodavců. Rozmnožuje se ve stojatých vodách, kde mimotělně oplodněná vajíčka v provazcích vypouští do vodní vegetace. Živí se různými suchozemskými živočichy přiměřené velikosti – (měkkýši, žížalami, pavouky, svinkami, mravenci, brouky aj.). Velcí jedinci (staré samice) dokáží spolknout i mládě myši.

V PP U Císařské studánky byla ropucha obecná zaznamenána vizuálně v úkrytu pod rozpadajícím se dřevem.

6) Návrh ochranných opatření včetně řízených zásahů na zajištění ochrany obratlovců i bezobratlých a celého biotopu v PP U Císařské studánky

- Ohrožení představují vysoké stavy spárkaté (srnec obecný) a černé (prase divoké) zvěře, které vytváří neustálý tlak na přirozenou obnovu původního lesního porostu okusem a vyžíráním plodů a semen z hrabanky. Z těchto důvodů je žádoucí nebudovat a neprovozovat na území PR ani v jejím ochranném pásmu žádná zařízení pro příkrmování zvěře. Rovněž případnou výsadbu vhodných stromů zajistit před okusem a ničením např. pletivem s kůly.

- Je nezbytně nutné nadále ponechávat v lesním porostu co největší množství starých a přestárlých doupných (především listnatých) stromů, na které jsou vázány mnohé druhy bezobratlých (sloužící jako potrava), ale i řada obratlovců (ptáci, savci, netopýři), kteří zde nacházejí svá útočiště, úkryty i možnosti hnízdění a zimování.
- Rovněž je velmi důležité nechávat do úplného přirozeného rozkladu na zemi ležet již spadlé větve, kmeny a stromy, které dál slouží množství bezobratlých pro jejich vývoj a úkryt, obratlovcům jako zdroj potravy a také dalším důležitým organismům vázaných na rozkládající se dřevo. Samozřejmě i tyto prvky pomáhají zadržovat vodu a živiny v lesním celku.
- Nepůvodní smrky a modříny těžbou odstranit, pokud neslouží jako doupné stromy nebo v jejich korunách není zaznamenáno aktivní hnízdo (viz. káně lesní).

7) použité zdroje:

Ptactvo dobroušského regionu – Vojtěch Volf 2009 Kulturní zařízení města Dobrušky – vlastivědné muzeum

Ptáci Orlických hor – Miloslav Hromádka a kol. 2005 nakladatelství SEN

Poznáváme naše savce – Miloš Anděra a Ivan Horáček 2005, nakladatelství Sobotáles

Fauna Ptáci – Karel Hudec, Karel Šťastný a kol. 2005 nakladatelství Academia

Chráněná území ČR Královéhradecko 2002 Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

cs.wikipedia.org

8) fotografická příloha z PP U Císařské studánky:

Biotop smíšeného lesa je přirozeně doplňován spadlým rozpadajícím se dřevem, hostícím mnoho zvířat (23.6.2023, F. Laštovic).

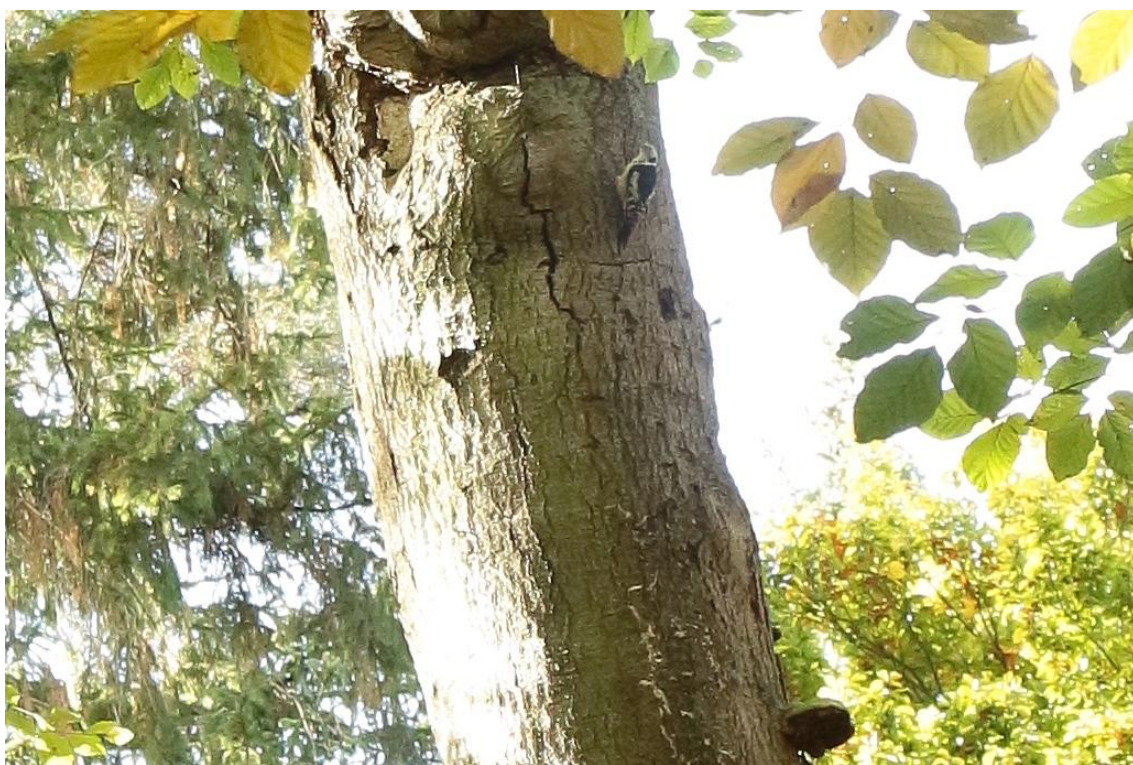
Pobytové znaky z působení prasat divokých, které vyhledávají svou potravu (bukvice) pod vzrostlými buky (12.6.2023, F.Laštovic).

Pobytový znak v podobě okousané šišky smrku, který způsobila veverka obecná (4.7.2023, F.Laštovic)

Semena z šišek smrku vykloval nejspíš strakapoud velký, běžně se vyskytující na lokalitě a v okolí (4.7.2023, F.Laštovic).

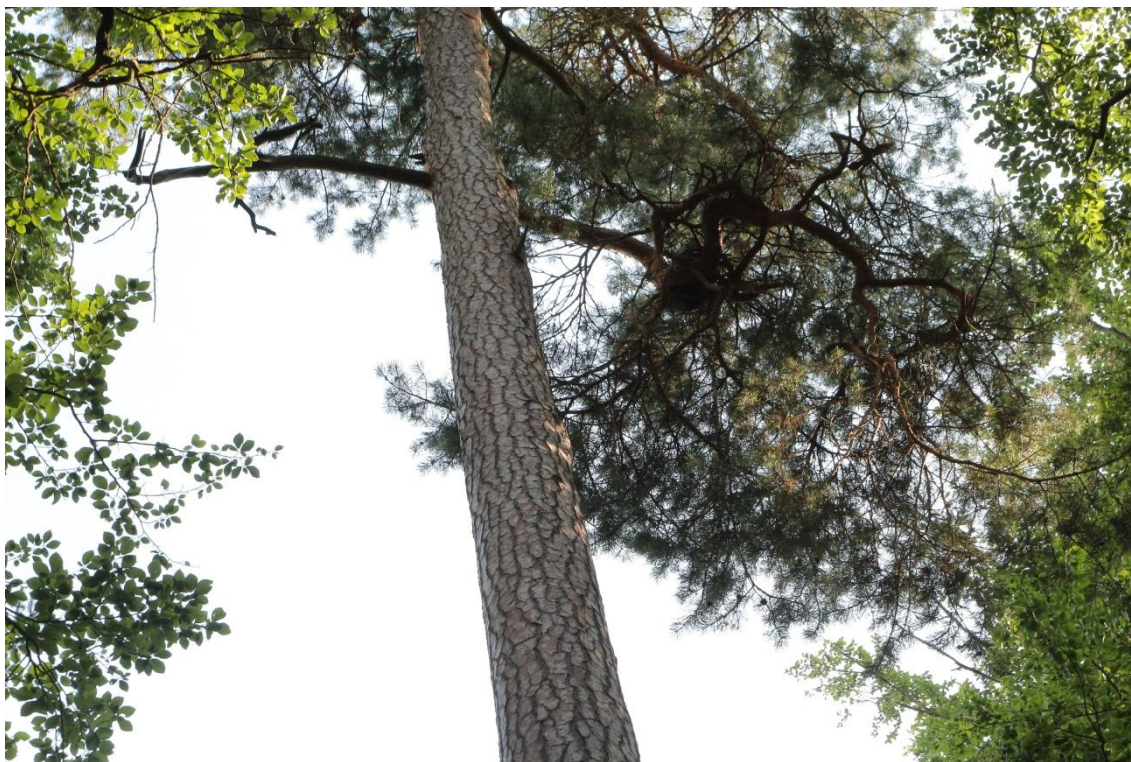
Vzácný strakapoud prostřední na jednom ze zdejších buků(23.10.2023, F.Laštovic).

Ptačí budky (puštík a sýkorník), instalované na lokalitě pro zvýšení možnosti hnízdění dutinových ptáků (12.6.2023, F.Laštovic)

Nainstalované násypné krmítko pro zpěvné ptactvo na jednom ze stromů v PP U Císařské studánky (12.6.2023, F.Laštovic)

Hnízdo dravce na větvi borovice na lokalitě (4.7.2023, F.Laštovic)

Pobytové znaky z hostiny dravce, kde zůstaly na spadlém stromě a zemi peří od drozda zpěvného (16.6.2023, F.Laštovic)

Vytvořená hromada větví může sloužit jako úkryt či zimoviště pro množství živočichů vyskytujících se na lokalitě (12.6.2023, F.Laštovic).

Dutiny ve smrku po přítomnosti datla černého (4.6.2023, F.Laštovic).

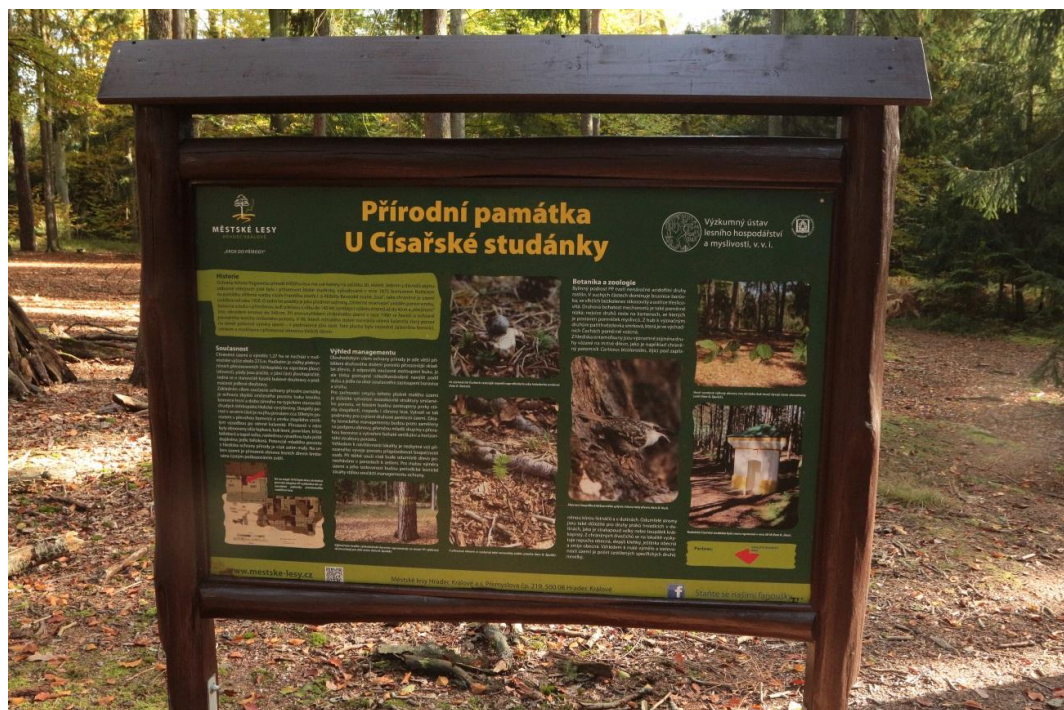

Nová výsadba jedle bělokoré,
která je zajištěna před okusem
srnčí zvěře pletivem a kůly
(16.6.2023, F.Laštovic)

Nová výsadba jedle bělokoré, která
nebyla dobře zajištěna před
okusem srnčí zvěře pletivem a
kůly, a proto je žel zničena
(16.6.2023, F.Laštovic).

Naučná cedule o
PP U Císařské
studánky nabízí
základní
informace hojným
návštěvníkům
lokality(12.6.2023,
F.Laštovic)

Památník zasloužilým
myslivcům vytvořen
v severní části lokality
(23.10.2023, F.Laštovic).

